

Met een ex-topgangster aan je zijde

Marjan Gryson & Veerle De Waele

Tekst gepubliceerd in [*Een alledaags wonder. 50 verhalen over verbinding en betrokkenheid*](#)

“Agressie met agressie bekampen geeft alleen maar meer agressie”, serveert Ahmed heel duidelijk, zonder een woord teveel te gebruiken als antwoord tijdens een gastcollege aan de Universiteit Gent. We kijken op. We horen de stilte. Zijn antwoord raakt de aanwezigen zoals een biljartbal de rand van de speeltafel raakt. Een kleine tik, die vol dynamie en energie onhoudbaar en los van elke wil jouw richting uitkomt. Mochten hersenen hoorbaar kunnen kraken, dan was het nu geheid zo. Vooronderstellingen sneuvelen als dominostenen. Touché. Ons hart raakt in een versnelling.

17 jaar geleden ging hij, bezwaard met ernstige feiten én een lange gevangenisstraf, net een jonge twintiger toen, als topgangster achter tralies. Alles kwam tot stilstand. Hij en zijn hart gingen op slot. Met oververhitte agressie als metgezel in een meer dan agressief systeem stond hij voor een huzarenstuk. Jaren later en na een aantal omzwervingen, besloot hij zijn agressie in de ogen te kijken. Het gelaat en de inhoud ervan las hij als een wens in vermomming. Hoewel zijn hersenen (én lijf) vele jaren baadden in een zeer toxisch bad, slaagde hij erin in om deze omwenteling volgehouden te maken. In een vingerknip én van dan af zonder nog in de achteruitkijkspiegel te kijken vocht hij een robbertje met zijn demonen en besloot hij alle energie die hij voor handen had in te zetten om de man te worden die hij wou zijn. Hij positioneerde zich met een ongekennde focus en vastberadenheid op de autostrade van zijn leven en ging er niet meer af.

Onderweg zagen we hem zijn agressie bemeesteren, vond hij woorden en vertrouwen in anderen waardoor zijn woorden vleugels kregen, articuleerde hij steeds meer zijn zachte, milde en getalenteerde zijn en ontdekte en creëerde hij vrijheid in zijn denken waardoor mogelijkheden aan de einder als hoopvolle bakens opdoken. Die keuzevrijheid gaf hem, desondanks het rabiate dictaat van detentie, zijn autonomie terug. Agressie was niet langer zijn te duchten tegenstander. Het was zingevende brandstof geworden die zijn motor in gang zette. Meer dan eens horen we hem zeggen dat hij niet alleen verbazing maar ook nederigheid voelt ten aanzien van zijn wensen die intussen werkelijkheid geworden zijn.

Het is hem evenwel niet op een schoteltje aangeboden. Die jaren staan ook gelijk aan pijnlijke ontgoochelingen en krassen op zijn ziel. Zo werd hij door een bevriend opleidingsinstituut slechts enkele dagen voor de start van een opleiding waaraan hij zou deelnemen de deur gewezen. De topgangster speelde hen (en dus ook hem) parten. Maar hij nam geen afrit. Ook niet toen hij - eens vrij onder voorwaarden - de procedurele mallemlen van Justitie moest passeren toen hij, met ons als vurige supporters, de vraag stelde of hij ook voor Touché mocht werken, naast zijn huidige baan. Plots was men “bezorgd dat zijn belastingen te veel de hoogte zouden ingaan”. Veel woordenstromen en brieven later bleek dit een habituele stuip trekking van Justitie te zijn die ‘at the end’ dromen problematiseert omdat ze belast is met een zeer negatief en argwanend denkpatroon dat het functioneren van mensen vertaalt tot in steen gebeitelde destructieve profielen. Hij zag zichzelf als een hordeloper die de sprint van zijn leven liep. Hij toonde zich ook hier

onverstoorbaar. Hij vroeg op de zitting aan de procureur of hij eerst het woord kon nemen. Hoewel hij hiermee de gangbare orde verstoorde, mocht hij zonder advocaat de bühne op om zijn wens tot uitdrukking te brengen. De telefoon die we nadien van hem kregen betekende het startschot van een mooi vervolg.

Sinds enige tijd mogen we onszelf zijn collega noemen. We zijn niet alleen vereerd en ongelooflijk dankbaar, we merken dag in dag uit hoe waardevol zijn aanwezigheid is. Hij schrijft mee aan het script van onze organisatie, tekent andere lijnen en vormen dan wij doen en dat is maar goed ook. Zo is hij vaak niet geïnteresseerd in veel contextinformatie met een sneller, echter, directer en dus ook een andersoortige interactie als resultaat. Als we teveel vertellen, onderbreekt hij ons met de meest milde en tegelijk overtuigende vastberadenheid. Hij heeft snel voeling met wat er toe doet met een heel authentiek, gewoon en eerlijk contact als gevolg. Hij krijgt ingang waar hulpverleners enkel op de bel kunnen drukken. Hij ziet jongeren als jonge mensen die hun weg aan het zoeken zijn. Niet als de complexe dossiers met veel sterren. En hij helpt hen hun agressie beter te begrijpen, zonder al teveel woorden of complexe theorieën, maar van man tot man/vrouw én met de rotsvaste overtuiging dat niemand mag opgegeven worden. Hij herinnert ons aan wat voor hem verschil gemaakt heeft als iets dat we niet uit het oog mogen verliezen in al ons enthousiasme over nieuwe projecten: er zijn, er blijven, luisteren en blijven luisteren, ook toen hij niet kon of wilde praten.

En zo dansen we samen de tango, waarbij we allemaal met ongelooflijk veel gemak wisselen van rol, zonder dat daar veel over nagedacht of gesproken moet worden. Dat geeft vonken. De kilheid van de context waarin we hem ontmoet hebben staat in schril contrast met de ontroerend mooie dingen die we hem zien doen. Zo tipt hij ons intussen al over zijn mogelijke opvolgers, op basis van 1 criterium: heeft deze of gene een Touché-hart? En voor al in wie hij zo'n hart vermoedt, creëert hij in alle stilte, bescheidenheid en gulheid een podium om hun stem te laten horen. Geregeld knijpen we ons in de wang, om er ons van te vergewissen dat dit geen droom is.

We wensen jullie allemaal een schone ex-topgangster toe in jullie leven. De wereld zou er wel bij varen! Of misschien staat er wel al eentje aan je zijde, zonder dat je het vermoedt?